

„Stăteam și priveam trist, melancolic acei monștri minunați de la Ciocana. Mă tulburau atât de tare, că îmi venea să plâng. Nimic nu se compară cu Чеканы ТЭЦ 2 – Ciocana TĂȚ 2, centrala electrică a orașului.// Erau trei furnale, dacă îmi amintesc bine. Imense, cilindrice, din care veșnic ieșea fum.” (p. 143);

„Ciocana era un cartier nou, uriaș, opus cartierului vecin Râșcani. Aici aveai un bulevard mare, „ca la ruși”, și blocuri optze-ciste mari, zdravene, înalte de opt etaje, cu spații largi între ele. Nu era prea multă verdeață. Asta avea să apară mult mai târziu” (p. 97);

„Poșta veche era cartierul nesupușilor. Cred că pe aici circula un singur autobuz, numărul 10, care pornea din centru, de lângă sinagoga veche și baia publică. Mai era și un microbuz de tip marșrutka, ce pleca de pe lângă Armenească. Eu mergeam mult pe jos prin acest cartier. Mă simțeam ca acasă. Totul era să știi ce să răspunzi când erai întrebat.” (p. 95).

Așadar, avem două elemente care mișcă povestea: nostalgia față de adolescența trăită la Chișinău și dorința de a documenta evenimentele și mentalitatea oamenilor din acel loc și timp. Astfel, cartea e un ghid într-o lume apusă, într-unul dintre straturile ascunse ale Chișinăului de azi.

EXPRESIA DEPLINĂ A POEZIEI ALINEI PURCARU

Vitalie RĂILEANU,
șeful Bibliotecii „Onisifor Ghibu”

Dacă nu e ușor a scrie versuri... și mai greu a devenit, în ultima vreme, a scrie despre versuri, deoarece unii poeți c-am au tăiat legătura cu cititorii.

Ei bine, poeta Alina Purcaru vine dintr-o altă perspectivă – ea se atașează lecturilor predilecte...

Dincolo de momente extatice ale cristalizării sentimentului erotic (puține, de altfel), de reverie și *minciună romantică*, în sfârșit, dincolo de teribilismul unui protocol cvasi-ironic în care este relegată suferința eșecului, profunzimea acestei poezii constă într-o dramă spirituală: „dar nu le voi numi/ expresia ta – o lespede cu care să tot lovești în amintire/ cum fac străinii când sparg ușa în coșmaruri/ și intră în casă ca prieteni/ ca tine/ relații dureroase și sângeroase/ s-au așezat pe oasele mele – o musculatură nelucrată/ sindromul picioarelor umflate/ degetele pe care inelele nu mai încap/ un creier din care uneori dispar/ momentele rușinii/ *like I*

*was spiked/ Mă trezesc uneori cocoșată de vină/ femeie încă tânără care în loc să se dedice,/ adoră viața/ dispar în golul dintre etaje/ în blocuri care se șterg constant din memorie/ scap frecvent obiecte din mână/ râd cu oameni nepotriviți/ și uit atât de mult/ apoi îmi cer iertare/ mai ales/ când nimeni nu vrea să se trezească/ relații dureroase și sângeroase/ am scris –/ expresia ta când nici măcar nu spui nu/ ca și cum/ chiar e nevoie să mă faci să spun?/ Nu mă face să spun./ Nu fi vulgară” (*Relații dureroase și sângărânde*, pp. 18-19).*

Poeta are, în mod acut, conștiința scindării ființei (spirit și materie). Întreg interesul liricii sale vine din interpretarea dramei spirituale ce e o experiență a corpului, iar, pe de

altă parte, din omologia dintre această dramă și cea a scrisului, expresia deplină a lor regăsindu-se în *Mozaic. Despre artă*: „Și mai e acest perete/ Pe care îl tot împing ca pe un paravan – o fațada lăcuită,/ o imagine/ din sute de mii de bucățele colorate/ făcută./ Îmi treceam degetele peste suprafața lor lucioasă/ gresie albastră lângă gresie albastră/ lângă gresie albastră/ un fel de cer pe verticală,/ asamblat cu foarte multă grijă/ netezit./ Foarte frumos mi se părea/ și nu reușeam decât foarte rar să văd/ imaginea întregă:/ un miner cu cearcăne de mozaic/ și o mare cască albă/ un chip înalt/ cât tot peretele/ liceului industrial Vulcan/ făcut din bucățele mici de gresie/ vizitat la fiecare plimbare/ de doua fetițe și mama lor/ care le cumpăra langoși/ și le explica/ ce e langos/ ce e miner/ ce e liceu/ ce e locul în care trăim acum/ ce sunt acele blocuri/ Ce e aia artă?/ Ce e arta aia?/ Ce e arta asta cât blocul nostru de mare?/ Și când a intrat cuvântul nou/ în viața noastră?” (*Mozaic. Despre artă*, pp. 37-38).

Poeta se situează mereu într-o ipostază a amintirii: „singurul film pe care vreau să-l văd/ e un film din anii '80,/ de la începuturi./ Se petrece într-un oraș minier,/ mic/ unde oamenii spun că nu se întâmplă niciodată nimic/ dar mereu lumea se crapă/ să iasă

mai mult/ și mai mult/ la suprafață,/ pentru muncitori foarte tineri și strămutați/ și pentru copiii lor întâmplători –/ acel loc unde se organizează nedei,/ vizionari de casete video/ nepotrivite pentru/ nicio vârstă/ picnicuri comune cu lăzi de bere rece/ și mingi lipicioase/ din floricele de porumb,/ unde în continuare apar afișe/ cu spectacole de muzica populară/ la clubul sindicatelor/ și numere de magie”.

Sigur că lirica acestei poete originale, am zice noi, nu se reduce la atât, deoarece stilului ei i se asociază drama precarității ființei, a uniformizării și înstrăinării omului în societatea contemporană: „Energia obiectelor îndelung folosite –/ asta mi-a plăcut/ o alăturare fără precedent/ și fără dubluri./ Foarfeca mea trece/ prin țesutul moale/ al jucăriilor vechi/ din ele fac figurine magice/ pocit e totul de acum,/ atât de intim./ Le așez în geam/ în loc de ceva sângeros./ Ne-am construit bărci/ din rămășițe reutilizabile/ învățăm pentru prima dată/ nume de păsări/ sub acest soare nou/ ne arătăm rar./ Mama îmi scrie: e bine ca omul/ sa trăiască intens și în armonie –/ într-un mesaj de noapte bună/ palpită/ paradoxul vieților noastre arse/ dar încă nu de tot” (*Adăpost*, p. 69).

Avem de a face și cu un lirism al violenței într-un limbaj prozaic, sau, dimpotrivă, cu un expresionism abstract, cvasi-grotesc.

Alina Purcaru se află cu acest volum în proximitatea adevăratei poezii vizionare, în care imaginarul se substituie integral realității, deși... uneori pare încă a cocheta cu textualismul.

Oricum, în viziunea noastră, poeta rămâne la universul de fluorescențe misterioase și imaginare, întrucâtva inițiatice din cadrul volumului dat, realizând această excepțională carte.

PURCARU, Alina. *Tot mai multă splendoare*. Chișinău: Cartier, 2022. 96 p. (Colecția „Rotonda”). ISBN 9789-975-866-279.